

ALEXANDRU ECOVOIU: THE IMPORTANCE OF THE ONOMASTICS

Diana Danciu

PhD Student, "1 Decembrie 1918" University of Alba-Iulia

Abstract: A particular element of postmodernism, which we find in Alexandru Ecovoiu's work, is the importance of the onomastics. Apparently random, but truly symbolic of the human experience lived by his characters, their onomastics is an integral part of the process of synthesizing the parabolic message and often makes reference to the religious canons that the author harshly touches every time he has the opportunity. The characters' names outline and highlight the dominant feature of the bearer.

Keywords: Postmodernism, parabolic, onomastics, symbol, character

Un element specific postmodernismului și pe care îl regăsim în opera ecovoiiană este importanța onomastică. Aparent întâmplătoare, dar cu adevărat purtătoare de simboluri ale experienței umane trăite de personajele sale, onomastica în opera lui Alexandru Ecovoiu este parte integrantă a procesului de sintetizare a mesajului parabolic și face adesea trimiteri la canoanele religioase pe care autorul le lovește cu o acuitate dură de fiecare dată când are ocazia.

Trebuie menționat că absolut niciun nume nu este folosit la întâmplare, indiferent de rolul pe care personajul îl joacă în desfășurarea acțiunii. Fiecare indicație onomastică este parte din substratul parabolic al textului. Numele personajelor conturează și subliniază trăsătura de caracter dominantă a celui care îl poartă.

Singurul personaj a cărui identitate rămâne permanent în anonim e **Naratorul** textului sau Romancierul (vezi *Stațiunea* și rare menționări sub această formă în celelalte opere). Acesta este un Demiurg, căci ocupația sa de bază este de a crea narațiuni și de a mânui celelalte personaje precum un *păpușar excentric* (MIHEȚ, Marius, 2006). El e atât regizor, cât și actant, totul se petrece în jurul său și din cauza sa. Acest personaj apare în toate romanele lui Alexandru Ecovoiu și chiar menționează personaje sau întâmplări din celelalte opere, devenind, astfel, un *alter ego* al persoanei reale Alexandru Ecovoiu. Într-adevăr, aflăm din textul *Sigmei* că acesta a mai scris *Stațiunea* prin referirile pe care le face la adresa personajelor din romanul respectiv – *Îmi amintesc de Balerină. Am lăsat-o, într-o carte pe care o scrisesem cândva, pe mâna Magistratului. După ce o împărțisem o iarnă cu Filozoful* (ECOVOIU, Alexandru, 2005, p. 176).

Acesta trăiește într-o Românie dezorientată, confuză și aflată în plin proces de tranziție dinspre comunism spre capitalism, când demersurile întregii societății mergeau în derizoriu, fără a ține cont de vreo regulă sau de etici sau dogme.

Rolul său pornește de la Geneza biblică în care se menționează că omul a fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Acesta, la rândul său, dă naștere altor personaje care să îi semene așa cum Divinitatea a făcut omul.

În toate romanele lui Alexandru Ecovoiu, acest personaj ajunge atât de contaminat de opera sa încât, în mintea sa, granița dintre realitate și ficțiune este anulată. De aceea, în *Sigma*, el ajunge la stadiul în care se crede Saul și e internat în sanatoriul de nebuni, unde ceilalți pacienți îl crucifică. În *Saludos*, el însuși devine conștient de propria-i nebunie și că toate celelalte personaje reprezintă copii, umbre ale propriei sale imagini.

Identitatea acestui personaj este destinată anonimatului pentru a arăta că rolul de povestitor poate fi asumat de către oricine. El nu este important decât din prisma conceperii narațiunilor și a dirijării firului povestirii și a personajelor, nu din prisma identității sale.

Vom trece acum la inventarierea unora dintre personajele episodice și secundare cu o onomastică simbolică. Un astfel de personaj este Icsa.

Icsa, iubita de schimb, relație pansament a scriitorului din "Sigma", este o femeie de moravuri ușoare cu un limbaj licențios: *Te crezi deștept, dar nu pricepi că fuți, nu fuți, vremea pulii trece!* (ECOVOIU, Alexandru, 2005, p. 34). După cum îi spune și numele, rolul său este unul cât se poate de ne semnificativ, este o existență, am putea spune, efemeră, trecătoare prin viața personajului menționat. Icsa, al cărei nume provine de la antepenultima literă din alfabet "x,,," pronunțată "ics" și care este utilizată în matematică pentru a denumi o necunoscută, reprezintă o existență necunoscută. Naratorul evită să o potretizeze fizic sau moral, însă lasă la vedere dovada limbajului său vulgar.

Aceasta este bandajul de care personajul-narator are nevoie pentru a trece peste Dalila, femeia iubită care l-a trădat. Naratorul-personaj trece printr-o etapă a deziluziei, de depresie, de decădere psihică, în care simte nevoia de a se înconjura de persoane făcând parte din speța de jos, a societății degradate, astfel că Icsa reprezintă o necesitate a acestuia. Ea nu trebuie cunoscută și nicidecum iubită, este un obiect al cărui scop este de a fi utilizat. Astfel că, existența ei este pur obiectuală. La prima abatere este alungată cu aceeași brutalitate precum predecesora sa, Dalila. De altfel, săvârșește aceeași greșală ca femeia de dinaintea sa – citește manuscrisul fără a i se acorda permisiunea de a o face.

Un alt nume sugestiv, menționat anterior, este **Dalila**. Aceasta este iubita aceluiași personaj din romanul *Sigma* și care, asemeni tizei sale biblice, săvârșește un act de trădare. Dalila din Biblie îi taie lui Samson părul în timpul somnului, acesta pierzându-și puterile cu care fusese înzestrat de Dumnezeu încă dinainte de a fi zămislit. Creștinătatea este de părere că Samson și-a pierdut puterile din cauza faptului că și-a deconspirat secretul în fața unei femei filistene. Dalila lui Ecovoiu completează cu preotul, cel mai mare dușman al iubitului său, determinându-i pierderea puterii creatoare. Manuscrisul este părul lui Samson pe care Dalila i-l taie, dându-l spre lectura preotului. Puterea divină a lui Samson este pierdută odată cu tăierea părului, inspirația creatoare este pierdută odată cu lecturarea de către altcineva a manuscrisului care se voia secret. Ambele Dalile sunt viclene și naive în același timp: ele cedează presiunilor venite din parte mai societății și-și trădează consortul pentru propriul confort și interes. Odată ce este prinsă și e nevoită să-și asume rolul de trădătoare, Dalila devine pentru iubitul ei o femeie de cea mai joasă speță pe care o aruncă în stradă. Scena repudierii este receptată în mod senzorial foarte grobian, femeia și feminitatea ei devin obscenități de care el trebuie să se lepede.

Un alt nume sugestiv din același roman este **Hardtmut**. Acesta este un personaj construit sub forma unui alter ego. Hardtmut reprezintă forma mai cinică și mai realistă a Scriitorului. Este vocea conștiinței căreia i se detăinuie în momentele de solitudine și e singurul care are îndrăzneala să-l certe și să-l contrazică în ceea ce face sau gândește, să-i arate unde greșește. El reprezintă pârgăria care îl ține legat de realitate, nelăsându-l cu totul pradă propriei lumi ficționale care e pe cale să-l înghită în abisul ei. Romancierul și Hardtmut sunt prieteni încă

din copilărie, împreună au descoperit muzica rock și rebeliunile adolescente – *Dacă nu ar fi existat femeile și băutura, am fi devenit chiar niște sfinți* (ECOVOIU, Alexandru, 2005, p. 21). Hardtmut i-a fost prieten, antrenor și manager (pe vremea când era boxer sau fotbalist). El este veșnic prezent în discuțiile cele mai controversate și îl susține în ideile sale eretice.

Hardtmut e fost scriitor talentat – *poet cum puțini erau. Refuzase un premiu internațional* (ECOVOIU, Alexandru, 2005, p. 145), dar care în prezent se opune scrisului, găsindu-l inutil cu toate că are un nume predestinat scrisului (Koh-I-Noor Hardtmuth este un cunoscut producător de tipizate, creioanele Hardtmuth sunt renumite, fiind menționate ca principale unelte de scris în romane precum *La Medeleni*).

Se remarcă, din nou, o trimitere către poporul biblic – este un evreu ateu (constituind astfel un paradox, reprezentantul primului popor creștin care se vrea necredincios), care *bea ca în tinerețe, fumează, fumează, parcă e un apucat. Și umblă cu tot felul de tipe pentru care adjectivul deochete e un eufemism* (ECOVOIU, Alexandru, 2005, p. 334). Faptul că este un fost scriitor (ceea ce este și romancierul pe cale să devină) și, pe deasupra, mai e și ateu, indică cu atât mai evident că Hardtmut reprezintă o scindare a acestuia în două entități, constituind alter egoul său. Așa cum am mai menționat în subcapitolul deidcat personajelor alter ego, unii critici văd această scindare a Romancierului în personajul-narator și în Hardtmut drept simpton al schizofreniei acestuia (SIMUȚ, Ion, 2005, p.6).

Hardtmut are parte acasă de o educație diferită față de colegii săi, are acces la cărți și obiecte aparținând unei alte lumi – citește cărți nepotrivite regimului, a învățat nemțește și engleză, în timp ce tovarășii săi de școală învățau rusă și jucau fotbal. El este cel care le facilitează și celorlalți accesul la informații interzise, oferindu-le spre lectură fasciculele pe care le citea noaptea pe ascuns. În unele momente, asemenea celorlalte personaje ale lui Alexandru Ecovoiu, Hardtmut se consideră Cetățean al lumii (ECOVOIU, Alexandru, 2005, p. 73).

Un nume de referință pentru romanul *Ordinea* este **Filip**. Ajuns la vârsta maturității, Filip are o revelație: trebuie să dețină controlul asupra lumii, puterea trebuie să stea în mâinile sale. Observăm că numele său nu este aleatoriu, așa cum, de altfel, nimic nu este aleatoriu în opera lui Alexandru Ecovoiu: Filip provine de la grecescul Philippos și este un prenume regal, întâlnit în istorie aparținând unor mari conducători ai Spaniei, Franței și Macedoniei. Având în vedere caracterul dârz și lăcomia de putere a personajului ecovoiian, credem că modelul caracteriologic al acestuia a fost Filip al II-lea, tatăl lui Alexandru cel Mare. Ambii sunt ambițioși, curajoși, îndrăzneți și au afinități diplomatice (Filip a studiat Dreptul). Împăratul Filip a obținut unitatea politică în Grecia și a adus regatul macedon la apogeu pe toate planurile. Aceași iscusință pare să-l caracterizeze și pe tizul său literar, care îi împărtășește spiritul ambițios. De asemenea, trebuie să-i amintim pe Filip al IV-lea al Franței, cunoscut drept Filip cel Frumos (1285-1314), și Filip al IV-lea al Spaniei, zis și cel Mare (1621-1665).

Nu este de neglijat nici originea Biblică a acestui nume, fiind purtat de mai mulți sfinți. Așa cum am menționat anterior, există o predilecție pentru numele cu conotații religioase, autorul făcând trimiteri subliminale la atrocitățile săvârșite în numele lui Dumnezeu. Filip este cel de-al treilea dintre cei doisprezece apostoli ai lui Iisus, cel care a contribuit la răspândirea creștinismului în Scitia (Dobrogea de azi) și în Asia Mică, dar și unul dintre Mitropoliții Moscovei (m. 1569). Apostolul Filip este cel care, după cina cea de taină, îl întreabă pe Iisus despre sfânta taină a dumnezeirii, cerând să-L vadă pe Dumnezeu Tatăl.

Sey Mondy este personajul principal din romanul *Saludos*. Numele său este o alăturare de termeni care înseamnă *a spune lumii* sau, în traducere adaptată, *despre lume*, pentru că Sey realizează o parabolă despre lume (numele său provine din vechea variantă englezească

sey însemnând "a spune" și derivatul franțuzescului *monde*, însemnând "lume"). Sey se consideră un *Cetățean al Lumii* (ECOVOIU, Alexandru, 2004, p. 19) (mai ales că se născuse pe un vas olandez ce se îndrepta spre South Shields, ceea ce îi conferea mamei sale dreptul de a-i alege cetățenia dorită), care vrea să descopere universul și esența sa, Adevărul ultim și suprem pe care îl va spune lumii (rolul său este de a spune lumii despre lume, conform numelui său).

Naratorul face adesea referiri la Sey Mondy considerându-l *Călătorul. Marele Călător. Ultimul Pribeag Adevărat* (ECOVOIU, Alexandru, 2004, p. 18). Personajul acționează și reacționează în roman tocmai după principiul conform căruia cu toții putem deveni ceea ce ne dorim – *Dumneata încerci să devii ceea ce nu ești și asta te salvează. Asta ne scapă pe toți: iluzia că vom fi ceea ce nu suntem* (ECOVOIU, Alexandru, 2004, p. 48). El vrea să fie un călător, un Cetățean al Lumii și, dat fiind că nu o face în mod fizic această călătorie are loc în plan spiritual. Faptul că spiritual poate călători oriunde își dorește, îl ajută să supraviețuiască, își cunoaște și atinge limitele, se cunoaște pe sine. E o călătorie de găsire a sinelui. Călătorind imaginar/spiritual, el devine un Cetățean al Lumii așa cum își dorește. Sey pornește de tânăr în această aventură spirituală, la vârsta de 23 de ani renunțând la studiile sale în domeniul Filosofiei pentru a participa la o cursă utopică – TARDIF GLOBE TROTTER. El ia această competiție ca pe un pretext pentru a evada din cotidian și pentru a porni în aventura cunoașterii metafizice. E un drum inițiativ pe care el trebuie să-l parcurgă ca să ajungă la esența lumii, iar faptul că află de acest concurs e imboldul de care avea nevoie. Această cursă se dovedește a fi una fără sfârșit, participanții fie abandonând, fie murind în lupta pentru premiu.

În episodul din Lapidarium, sub conducerea Custodelui, Sey face parte din grupul celor doisprezece apostoli, atribuindu-se numele *Iuda*. Asemeni lui Iuda din Biblie, Sey se răzvrătește împotriva sistemului în care se încearcă să fie integrat, fiind singurul care se salvează.

Cu toate acestea, identitate sa reală rămâne necunoscută până la sfârșit. Patronul barului în care acesta acostează turiști îl identifică drept René-Lunetistul, un lider al mișcării de Rezistență care vânează criminali de război.

Rivalul său cel mai de temut al lui Sey este **Magirus**. Acesta îl urmărește din umbră pe Sey, având mereu grijă să-i dea indicii că e prin preajmă. Rolul său este de a-i oferi impulsul necesar să-și continue drumul atunci când poposește prea mult într-un loc.

Numele său este mai prozaic, inspirându-se, probabil de la cunoscuta companie producătoare de autovehicule mari rezistente la condiții grele – Magirus. Acest personaj este un *alter ego* al lui Sey, motivul deplasării sale continue. El reprezintă izvorul propriu de energie de care Sey are nevoie pentru a fi pus în mișcare asemeni unui autovehicul (vezi în DEX definiția autovehiculului). Fără Magirus, călătoria lui Sey s-ar fi sfârșit de mult. Numele său poate fi văzut și ca un derivat de la cuvântul "mag", desemnând fiecare dintre cei trei regi din Orient veniți la Bethleem să se închine pruncului Iisus. Sey și Magirus călătoresc împreună spre Adevăr, căruia i se vor închina când îl vor găsi.

Thomas Sorensen este personajul principal din ultimul roman al lui Alexandru Ecovoiu – *După Sodoma*. Thomas este copia mai tânără a lui Sey Mondy, autoprocumându-se, la rândul său, *Cetățean al lumii* (ECOVOIU, Alexandru, 2012, p. 16). Dacă Sey Mondy pornește într-o călătorie imaginară în căutarea Adevărului Absolut, Thomas pornește într-o călătorie a identității profunde și intime a individului.

Thomas, profesor de etică, donator de spermă în tinerețe și tată anonim, este brusc cuprins de sentimentul paternității demult uitată sau inexistentă. Rămas orfan de copil, Thomas este crescut de bunicii săi, doi bătrâni creștini care văd în jurul lor o lume sodomică, fără reguli și asupra căreia Dumnezeu va abate Apocalipsa. Bunica sa, Antonia, este cea mai înverșunată

combatantă a cutumelor contemporane, a dezvățului în care însuși Thomas trăiește fără ca ea să știe.

Dorindu-se un moralizator al dezvățului de pe străzile țărilor democratice, autorul alege ca topos străzile cartierului Christiania din Danemarca, loc văzut ca fiind Purgatoriul păcătoșilor. Personajul Thomas Sorensen (trebuie să menționăm că în realitate Thomas Sorensen e un fost jucător danez de fotbal și că Alexandru Ecovoiu a fost, de asemenea, fotbalist în tinerețe) se formează ca individ în acest climat al dezinhibării și al dezvățului.

Nici aici nu lipsește substratul religios – Thomas este englezescul pentru Toma. Toma a fost unul dintre cei doisprezece apostoli ai lui Iisus, cunoscut drept Toma necredinciosul, deoarece este acesta nu a crezut realtările celorlați ucenici privind învierea lui Hristos. De asemenea, Toma a înființat bisericile creștine din Palestina, Mesopotamia, Parția, Etiopia și India, în urma călătoriilor sale misionare. Apocalipsa lui Toma se diferențiază de celelalte Apocalipse prin faptul că în ea se prezintă identificarea lui Iisus ca Fiul al lui Dumnezeu Tatăl, adică este abordată tema paternității, problemă cu care Thomas din roman se confruntă, astfel că Apocalipsa despre care vorbește Antonia, bunica personajului, nu urmează să vină, ci se află deja în desfășurare. Acest Thomas desfrânat simte că a sosit momentul maturizării și că trebuie să țină cont de prevestirile bunicii Antonia. Astfel, el este cuprins de o criză a paternității (temă preluată din Apocalipsa lui Toma), în urma căreia își (re)dobândește credința latent.

În sinea personajului se dă o bătălie maniheistă între Thomas cel depravat și omul care e pregătit să intre pe panta moralității, a corectitudinii și a asumării propriilor fapte. Desigur, ca orice luptă cu propriul eu, acestuia nu-i este ușor, devenind, uneori, propriul său dușman: *Unde putea să te ducă mintea, dacă te lăsași după ea! De acolo pornea răul! Nici trup nu venea binele: carnea doar cerea, avea și dureri, trebuia oblojită, uneori, cu multă grijă* (ECOVOIU, Alexandru, 2012, p. 153). Thomas cade pradă incestului când fiica sa, Ann, intră peste el la duș oferindu-i-se. Trăind mereu sub imperiul pulsionilor sexuale, el nu o poate refuza. Cu toate acestea, sunt rare momentele de muștrări de conștiință și chiar și în acele momente se gândește numai la a nu-și fi lăsat însărcinată propria fiică, nu și la gravitatea faptei sale.

Trebuie să menționăm faptul că tuturor celor trei apostoli (Filip, Iuda și Toma) li s-au atribuit Evanghelii apocrife în care se prezintă idei mistice de factură gnostică privind existența și rolul îndeplinit de Iisus în timpul vieții sale.

În concluzie, putem vorbi de o adevărată artă onomastică în romanele scriitorului Alexandru Ecovoiu. Niciun nume nu este utilizat aleatoriu, fiecare personaj, indiferent de rolul pe care îl are în desfășurarea acțiunii, subliniază o idee, un mesaj sau ajută la conturarea acestora.

BIBLIOGRAPHY

- <http://www.daciccool.ro/traditii/semnificatia-numelui/5281-filip-nobletea-iubitorilor-de-cai>
ECOVOIU, Alexandru, *Saludos*, Iași, Editura Polirom, 2004
ECOVOIU, Alexandru, *Sigma*, Iași, Editura Polirom, 2005
ECOVOIU, Alexandru, *După Sodoma*, Iași, Editura Polirom, 2012
MIHEȚ, Marius, *Ezităările unui anti-erou*, revista *Familia*, nr. 6 (487), Oradea, iunie 2006
<http://arhiva.revistafamilia.ro/2006/6/crlit3.htm>
SIMION, Eugen, (coordonator general), Academia Română. *Dicționar General al Literaturii Române*, vol 3, E/K, București, Editura Univers Enciclopedic, 2005
SIMUȚ, Ion, *Evanghelia după Ecovoiu*, Prefață la Alexandru Ecovoiu, *Sigma*, ediția a II-a, Iași, Editura Polirom, 2005